

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

Rīgā

12.09.2025. Nr. 1-5/184

**Ģenerālprokurora p.i.
Arvīdam Kalniņam
pasts@lrp.gov.lv**

Par Valsts policijas lēmumu izbeigt kriminālprocesu

Tiesībsarga birojs 2025. gada 29. augustā ir saņēmis Vidzemes prokuratūras atbildi Nr. N-510-2025-06064 par krimināllietas Nr.[..] izbeigšanu. Atbildē norādīts, ka, iepazīstoties ar tiesībsarga un cietušā pārstāves [personas A] sūdzībām un izbeigtā kriminālprocesa Nr.[..] materiāliem, ir secināms, ka lēmums par kriminālprocesa izbeigšanu ir likumīgs un pamatots, tāpēc tas nav atceļams. Procesa virzītāja pareizi ir izvērtējusi lietā iegūtos pierādījumus un pamatoti ir pieņēmusi lēmumu par kriminālprocesa izbeigšanu, atzīstot, ka notikušajā nav noziedzīga nodarījuma sastāva, bet ir noticis nelaimes gadījums. Ņemot vērā iepriekšminēto, Valsts policijas Vidzemes reģiona pārvaldes Rietumvidzemes iecirkņa Izmeklēšanas nodaļas inspektora [personas B] 2025. gada 22. jūlija lēmums par kriminālprocesa Nr.[..] izbeigšanu tiek atstāts spēkā, bet sūdzība noraidīta. Atbildē nav sniegts pamatojums, kādēļ kriminālprocesa laikā netika vērtēts, vai ir tikuši ievēroti bērnu drošības pasākumi.

[1] Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 4. panta piekto daļu viens no bērna tiesību aizsardzības mērķiem ir nodrošināt bērna drošību, kā arī viņa veselības un dzīvības maksimālu aizsardzību, sevišķu uzmanību tam veltot publisku pasākumu vai bērniem pieejamu publisku izklaides, sporta vai atpūtas vietu apmeklēšanas laikā. Saskaņā ar likuma 50.² panta pirmo un trešo daļu un 72. pantu publiskos pasākumos, kuros piedalās bērni, vai bērniem pieejamās publiskās izklaides, sporta vai atpūtas vietās nodrošināma bērna drošība, par kuru atbildīgi ir pasākuma organizatori. Tādējādi, organizējot pasākumus bērniem, rīkotājiem jāuzņemas pastiprināta atbildība par drošības nodrošināšanu.

[2] 2023. gada 7. februārī astoņus gadus vecs bērns no Ukrainas [persona C] Valmieras novada pašvaldības Valmieras muzejā, mācību laikā piedalījās muzeja organizētājā programmā “Gaismas ceļš”. Nodarbības laikā tās vadītāji iepriekš uzksēto parafīnu salēja plastmasas krūzēs ar rokturi un pa vienai krūzei nolika uz ar vaskadrānu apklāta galda, tā vidusdaļā. Tūlīt pēc tam [persona C] sāka skaļi kliegt no sāpēm, jo trauks ar parafīnu, kurš atradās viņam pretī, deformējās un uzksētais parafīns uztecēja uz viņa abu kāju augšstilbiem, labā apakšstilba un kreisās plaukstas. Bērns ieguva vidēja smaguma miesas bojājumus (IIB- III pakāpes termiskus apdegumus 10% apmērā no ķermeņa virsmas).

[3] 2023. gada 12. maijā Valsts policijas Vidzemes reģiona pārvaldes Rietumvidzemes iecirknī uzsākts kriminālprocess Nr. [..]. Pēc vairāk kā diviem gadiem 2025. gada 22. jūlijā pieņemts lēmums par kriminālprocesa Nr.[..] izbeigšanu (turpmāk – Lēmums), kas pamatots ar Kriminālprocesa likuma 377. panta 2. punktu.

Lēmumā norādīts, ka sveču izgatavošanai paredzētie trauki, kuros tika pildīts izkausētais parafīns, tika iepirkti no atbilstoša komersanta, apmaksu par tiem veica Valmieras novada pašvaldība. Iepirkto parafīna trauku temperatūras diapazons bija no -18 līdz 90 grādiem. No Rīgas Tehniskās universitātes sniegtā skaidrojuma redzams, ka komerciāli pieejamie parafīna maisījumi kūst 47-65 grādu diapazonā, visbiežāk 53-58 grādos. Citas pirmstiesas izmeklēšanas darbības Lēmumā nav aprakstītas. Lēmumā secināts, ka pirmstiesas kriminālprocesā netika iegūti pierādījumi, kas norādītu, ka konkrētajā gadījumā kādas personas darbības vai bezdarbības rezultātā iestājušās sekas (parafīna trauka bojājums) kā rezultātā [persona C] guva vidēji smagus miesas bojājumus.

[4] Aprakstītā situācija liecina, ka mazgadīgs bērns, piedaloties skolas rīkotajā mācību ekskursijā, ieguva plašus ķermeņa apdegumus, taču Valsts policijas ieskatā tas ir nelaimes gadījumus. Gūtā trauma nav radusies bērna rīcības dēļ, vai kādu ārēju faktoru dēļ, bet gan tiešā viedā, piedaloties Valmieras novada pašvaldības Valmieras muzeja organizētā pasākumā – sveču liešanā.

[5] Lēmumā par kriminālprocesa izbeigšanu nav norādes uz to, vai tika vērtēts, vai Valmieras muzeja darbinieki ievēroja atbilstošus drošības noteikumus, lai gadījumā, ja plīst vai kūst parafīna trauks, neciestu nodarbībā esošie bērni. Proti, netika vērtēts, kādēļ, ņemot vērā, ka trauki tika izmantoti vairākkārt, netika nodrošināta papildu aizsardzība gadījumiem, ja traukā būtu izveidojusies mikroplaisa. Valmieras novada domes pārstāve [persona D] LTV1 ziņu raidījumā norādīja, ka “mums nav tādas ne zināšanas, ne iekārtas, lai katru šo trauku pārbaudītu, un šie trauki tiek izmantoti vairākkārt nodarbībās atkārtoti un līdz ar to šī mikroplaisa, kādēļ šis trauks var

saplīst vai veidoties plaša, nav paredzams”.¹ Var secināt, ka, ņemot vērā, ka nav iespēju traukus precīzi pārbaudīt pirms lietošanas, var paredzēt, ka kādā no tiem varētu rasties bojājums. Tādēļ pasākuma organizētājiem bija pienākums nodrošināt papildu aizsardzību gadījumiem, ja šāds bojājums radīsies, kura dēļ varētu ciest nodarbībā esošie bērni.

[6] Lēmumā nav norādes arī uz to, vai kriminālprocesa laikā bija noskaidrota Valmieras muzeja iepirkto trauku atbilstība to izmantošanas mērķim – karsta parafīna ieliešanai. Lēmumā norādīts, ka trauki, kuros tika pildīts izkausētais parafīns, tika iepirkti no atbilstoša komersanta (nevis iepirkti atbilstoši, karstumizturīgi trauki).

[7] Lēmumā ir norādīts, ka no Rīgas Tehniskās universitātes ir uzzināts, kādos grādos parafīns kūst. Taču nav norādes uz to, vai Valmieras muzeja darbinieki pārbaudīja parafīna temperatūru pirms tā ieliešanas traukos, kuru karstumizturība ir līdz 90 grādiem. [Persona A] 2025. gada 20. jūlija raidījumā “Bez tabu”² norādīja, ka traukos tika ieliets “vārošs vasks”³. Vārošs vasks pārsniedz 90 grādus. Turklāt, ņemot vērā apdegumu smagumu (iegūti plaši trešās pakāpes apdegumi), ir pieļaujams, ka parafīna temperatūra krietni pārsniedza tā kušanas temperatūru (53-58 grādus). Pirmstiesas izmeklēšanā būtiski būtu iegūt speciālista atzinumu par to, kādai parafīna temperatūrai būtu jābūt, lai bērnam caur drēbēm rastos tik plaši III pakāpes apdegumi.

[8] Ņemot vērā visu iepriekšminēto, rodas šaubas, vai kriminālprocesa pirmstiesas izmeklēšanas laikā ir veiktas visas nepieciešamās darbības, lai panāktu taisnīgu lietas iznākumu, sevišķi ņemot vērā, ka tā ilga vairāk nekā divus gadus. Tāpat nav arī pārliecības, ka pieņemtais lēmums izbeigt kriminālprocesu, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 377. panta 2. punktu, ir pamatots.

[9] Saskaņā ar Krimināllikuma 10. panta pirmo daļu noziedzīgs nodarījums atzīstams par izdarītu aiz neuzmanības, ja persona to izdarījusi aiz noziedzīgas pašpaļāvības vai noziedzīgas nevērības. Panta otrā daļa nosaka, ka noziedzīgs nodarījums atzīstams par izdarītu aiz noziedzīgas pašpaļāvības, ja persona ir paredzējusi savas darbības vai bezdarbības kaitīgo seku iestāšanās iespēju, tomēr vieglprātīgi paļāvusies, ka tās varēs novērst.

¹ LTV 1 11.02.2023. ziņu raidījums “Bērnā gūstot apdegumus, slēdz sveču liešanas programmu”, pieejams: <https://replay.lsm.lv/lv/skaties/ieraksts/ltv/285698/bernam-gustot-apdegumus-sledz-svecu-liesanas-programmu>

² 20.07.2025. Bez tabu raidījums “Vainīgos sodīs? Bērnā baisas traumas klases ekskursijā Valmieras muzejā; policija tur neziņā jau divus gadus”. Pieejams: https://tv3.lv/beztabu/nejedzibas/vainigos-sodis-bernam-baisas-traumas-klases-ekskursija-valmieras-muzeja-policija-tur-nezina-jau-divus-gadus/?utm_source=copy_link&utm_medium=social&utm_campaign=share_buttons

³ Izmantots krievu valodas vārds “кипел воск”.

Neuzmanība kā vainas forma attiecībā pret kaitīgajām sekām raksturīga noziedzīgiem nodarījumiem, kas saistīti ar drošības noteikumu pārkāpšanu profesionālo pienākumu pildīšanā. Noziedzīgā pašpaļāvība ir konstatējama gadījumos, kad persona, kas izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, ir paredzējusi savas darbības vai bezdarbības seku iestāšanās iespēju, tomēr vieglprātīgi paļāvusies, ka tās varēs novērst, jeb cerējusi, ka tās neiestāsies. Vainīgais rēķinās ar konkrētiem apstākļiem, kāpēc, pēc viņa domām, neļaus iestāties kaitīgām sekām.⁴

[10] Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 64.³ pantu ģenerālprokuratūras nodrošina bērna tiesību ievērošanu pirmstiesas izmeklēšanas procesā. Saskaņā ar Prokuratūras likuma 16. panta pirmās daļas 2. punktu prokurors, saņemis informāciju par likuma pārkāpumu, likumā noteiktajā kārtībā izdara pārbaudi, ja ir pārkāptas bērnu tiesības un likumīgās intereses.

Atkārtoti aicinu ģenerālprokuratūru veikt pārbaudi, vai lēmums par kriminālprocesa Nr.[...] izbeigšanu ir bijis pamatots, kā arī vērtēt procesa virzītāja rīcību, īstenojot pirmstiesas izmeklēšanu.

Lūdzu informēt Tiesībsarga biroju par veiktās pārbaudes rezultātiem.

Tiesībsarga vietniece

Ineta Piļāne

---

⁴ U. Krastiņš, V. Liholaja (2021) Krimināllikuma komentāri. Pirmā daļa. Rīga, Tiesu namu aģentūra, 75.-76.lpp.